

MAANDELIJKE LEDENBRIEF

VAN DE
VERENIGING VRIENDEN
NEDERLAND - TSJECHOSLOWAKIJE

Nr. 46

Mei 1989

Er op uit met de V.V.N.T.

NAAR PODĚBRADY

24 AUG - 2 SEPT.

ZOMERREIS 1989

***NAAR
GENT***

BUSTOCHT 10 JUNI

A. Hoogstad, voorz.
N. van Rees, secr., tel. 010-4219904
Postbus 61003 - 3002 HA Rotterdam
mw. H. Nleboer-Hnátková, penn.,
Postrek. 379543 t.n.v. V.V.N.I. te
's-Gravenhage
W. Bronkhorst
mw. H.G. v.d. Burg-Meijer, 2e secr.
J. van Gastel
E. de Munck, vice-voorz.
J. van Putte
K.L. Thio

L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274
2547 JR 's-Gravenhage, tel. 070-258679
mw. H.G. v.d. Burg-Meljer

J. van Putte
K.L. Thio

mw. H.G. v.d. Burg-Meljer

Red. Ledenbrief

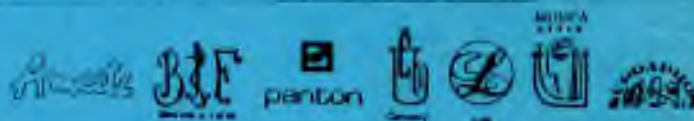
mw. A. Ambachtsheer : Postrek. 624386
J. van Gastel : t.n.v. V.V.N.T.-
Reisdienst te
J. van Putte : 's-Gravenhage
K.L. Ihlo :

J.F.E. Wallin
A. van Beuzekom
P.J.M. de Co
mw. T. Onderdenwijn
W. Dijk

•••••

Burgakker 15
5281 CH Boxtel
telefoon 04116-83278
telex 50803

- ★ **kontaktpersoon** Tsjechische muziekgezelschappen
- ★ **import/export** Muziekinstrumenten
- ★ **import** grammofoonplaten Tsjechische blaasmuziek
- ★ **muziekuitvoeren** Tsjechische blaasmuziek

PRANEDA b.v.

PAPENDRECHT - NEDERLAND

IMPORT - EXPORT

Alles mag, mits bronvermelding,
uit de ledenbrieven overgenomen
worden.

Ketelweg 53 · 57 — 3356 LD
Postbus 149 — 3350 AC

Telefoon 078 - 152566
Telex 29380

VAN HET BESTUUR

Een nieuwe lente, een nieuw geluid. Dit slaat niet op een nieuwe regering in Nederland, want dat kan nog wel even duren, maar wel op de nieuwe bepalingen inzake de **wisselplicht** bij een bezoek aan Tsjechoslowakije. Er is een verbetering voor gezinnen met kinderen tot 18 jaar.

De voorwaarden zijn nu als volgt:

Persoonspapieren:

Geldig paspoort, dat tenminste 5 maanden geldig blijft.

Visum voor personen vanaf 15 jaar.

Wisselplicht: Voor personen vanaf 18 jaar 30 DM (+ f 35,--) per dag.

Voor nadere bijzonderheden zie pag. 9. Daar vindt u ook hoe te handelen bij het uitnodigen van Tsjechoslowaakse gasten.

VAN DE REDACTIE

Zoals blijkt uit onze vóórpagina, zijn er nog plaatsen open voor onze zomerreis met als verblijfplaats Poděbrady. Bij de rubriek "Van en over Tsjechoslowakije" bespreken we verder de excursies, waarvan er één - vanzelfsprekend - naar PRAAG gaat.

Voor de dag-trip naar GENT zijn eveneens nog plaatsen beschikbaar. Hierover straks meer.

Voorts ontvingen wij van Guido Schöpping uit Eindhoven een uitgebreid artikel (4 pagina's) over studie van de Tsjechische taal en over Tsjechoslowaakse literatuur. Het thans geheel plaatsen in deze ledenbrief is niet doenlijk, maar belangstellenden kunnen het artikel bij ons opvragen, waarna toezending volgt. Zie hierover bij "Onze boekenplank", waar u eveneens een boekbespreking vindt van de hand van Lee Thio.

De Meimaand is de maand van het herdenken van Wereldoorlog II, niet alleen in Nederland, maar ook in Tsjechoslowakije. Daar wordt de bevrijding gevierd op 9 mei. Bij "Van de leden" een uittreksel uit het verslag van de Leeuwarder Courant "**Een Tsjechische soldaat in de Haskerlandse illegaliteit**".

De firma Schouten zond ons een nieuwe tekst voor hun advertentie. Voor geheelonthouders prettig daaruit te vernemen, dat er ook **alcoholvrije** wijn verkrijgbaar is. Uit eigen ervaring kunnen we ook deze wijn aanbevelen.

Een bekende stelling in de reclameleer is: de bakker moet niet de koekjes bakken, die hij zelf lekker vindt, maar die, welke zijn klanten graag lusten. Zo is het met onze ledenbrief ook. Daarom zullen wij gaarne van de lezers vernemen of zij het met publicatie in deze vorm eens zijn of liever veranderingen zouden willen aanbrengen. Uw reacties zien we met belangstelling tegemoet.

Nu iets over de **excursie** naar GENT. Deze stad behoort tot de beroemde kunst-steden van België. Persoonlijk zou ik Gent best "Klein Praag" durven noemen. In het centrum vindt men er de "monumentenrij", bestaande uit vele bezienswaardigheden bij elkaar: de St. Baafskathedraal, Belfort en Lakenhalle, de St. Nikolaaskerk en over de brug van de Leie de St. Michielskerk. Van daaruit hebt u een fraai gezicht op de prachtige gildehuizen van de Graslei. Zo zou ik nog door kunnen gaan maar waarom zou ik? U kunt dit alles zelf zien en beleven op 10 juni a.s. Zie verder bij "Van de afdelingen".

L.J. van der Burg.

Onze zomerreis 1989

In de ledenbrieven van Maart en April hebben we deze reis uitvoerig vermeld, zodat we mogen aannemen, dat onze leden in de gelegenheid zijn geweest om op onze reis in te schrijven. Daar er nog plaatsen beschikbaar zijn, hebben we thans ook o.a. de leden van het NIVON in de gelegenheid gesteld om aan deze reis deel te nemen. Voor diegenen, die genoemde ledenbrieven niet ontvingen hebben, zijn programma's en aanmeldingsformulieren beschikbaar (tel. 070 - 258679). Bij "Van en over Tsjechoslowakije" meer over de gratis excursies, die aan de zomerreis verbonden zijn.

V.V.N.T.-reisdienst.

VAN DE LEDEN

Ben Tsjechische soldaat in de Haskerlandse illegaliteit

Van ons lid, de heer **J. Odinga** uit Engwierum (Friesland), ontvingen wij onder meer een pagina van de Leeuwarder Courant van 24 december 1988. Deze gehele pagina is gewijd aan Richard Jung en begint als volgt:

"Richard Jung (1911-1945), Tsjech van geboorte, na de inlijving van het z.g. Sudetenland door Hitler tegen zijn wil in Duitse dienst opgeroepen. Zijn omzwervingen beginnen in het oneindige Rusland en houden op in de enkele vierkante kilometers metende uithoek van het toenmalige Haskerland, begrensd door de Tjonger en het Tjeukemeer. Daar heeft hij ook zijn graf gevonden. De wonderlijke geschiedenis van een uitheemse verzetstrijder."

Thans laten we wat fragmenten uit het verslag volgen:

"In de loop van 1942 moest hij in militaire dienst van de bezetter. Hij had eerder zijn dienstplicht vervuld in het Tsjechische leger, maar de Duitsers vonden hem blijkbaar niet geschikt voor het front. Hij werd als rangeerder naar Rusland gestuurd en deed daar op verschillende stations dienst. Hij zag de Duitse gruweldaden jegens de joden en de burgerbevolking in het bezette deel van Rusland. Misschien heeft dat hem ertoe gebracht sabotage te plegen."

Gestraft

Richard Jong werd in Rusland betrapt bij verboden activiteiten. Hij kwam er met vier jaar kampstraf af. Hij ontvluchtte het kamp, werd gepakt en kreeg er nog eens zes jaar bij, door te brengen in het kamp Brual-Rhede bij Weener in Noord-Duitsland, waaruit ontvluchten onmogelijk leek.

Aan het eind van de zomer van 1944 lukte het Richard Jung toch. Hij ging bij Winschoten de grens over en zwierf door Groningen, Drenthe en Gelderland. In het begin van de herfst 1944 dook Richard Jung op in Sonnega waar hij op goed geluk onderdak vroeg bij Jelte Bos. Dat kreeg hij, maar hij kon er niet blijven omdat er in de buurt te veel Duitsers waren.

Jelte Bos raadde hem aan noordwaarts te trekken. Die voettocht heeft vele dagen en misschien wel enkele weken geduurd. Waar hij allemaal geweest is, is niet meer na te gaan. Zich overdag schuil houdend en 's nachts verder trekkend, moet hij op een dag de Tjonger hebben bereikt en die heeft hij noordwaarts gevolgd. Een schipper zette hem over de Vichuistervaart. Zo belandde hij op die bewuste donderdagavond in het Schar.

Richard Jung als jonge soldaat in het Tsjechische leger.

De boerderij van Johannes Kuipers stond aan een modderpad. De Duitsers lieten zich daar weinig zien en in geval van nood konden de gezochten het 'unlân' in vluchten. In het kader van de ruilverkaveling is het pad na de oorlog een asfaltweg geworden. De weg heeft de naam van Richard Jung gekregen. Zes weken heeft de Tsjechische deserteur onderdak genoten in de boerderij van de Kuipers. Hij werd ondertussen op zijn betrouwbaarheid getest en in orde bevonden. Hij zou wellicht tot aan de bevrijding gebleven zijn, als er niet iets was tussen gekomen.

Richard Jung werd een vurig illegaal strijder, altijd voorop en bereid om grote risico's te nemen. Zijn kans kwam in de woelige dagen van april 1945. De bevrijding was aanstaande, de Canadezen opereerden al binnen de Friese grenzen en de illegaliteit werd opgeroepen om te helpen bij het klaren van de laatste

karweien. De strijdgroep waartoe Richard Jung behoorde, zwierf enkele dagen rond en rukte daarna op naar Joure. Richard werd met twee makkers uitgestuurd om de illegaliteit daar te verwittigen van de komst. Hij had zich vrijwillig opgegeven voor die zending. Hij maakte contact met de Canadezen en trad als gids op bij hun opmars naar Scharsterbrug.

Scharsterbrug

In Scharsterbrug verdedigden fanatieke SS'ers de brug over de Rien en blokkeerden daarmee de opmars naar de Zuidwesthoek. De Canadese tanks hielden halt, de bemanning pauzeerde. Op de kennismaking met de Friese verzetstrijders werd een borrel gedronken en Richard Jung deed mee. Toen de opmars hervat werd, ging hij voorop. Van mangat tot mangat springend (langs de belangrijkste wegen waren in de

bermen kuilen gegraven waarin de passanten bij luchtaanvallen konden schuilen) naderde hij de brug. De overmoedige Richard heeft daarbij te veel gewaagd. „Someone of the Underground has fallen”, „iemand van de Ondergrondse is gevallen”, rapporteerde de commandant van de voorste Canadese tank aan zijn meerdere.

Op woensdag 18 april is Richard Jung in Sint Johannesga begraven. Via de Tsjechoslowaakse ambassade

is nadien zijn weduwe opgespoord. De eerder genoemde joodse onderduiker Michaël van Zuiden, alias Hans Luggens, nu woonachtig in Enschede, onderhoudt tot vandaag de dag contact met haar. Hij heeft haar en de drie kinderen bezocht en hij heeft er ook aan meegewerkt, dat ze in 1959 het graf van haar man kon bezoeken. Alice Jung is nu 79 jaar oud en woont in Liberec, een industriestad in het Sudetengebergte.

Zoals men uit de vorige fragmenten heeft kunnen vernemen, is in Rosterhaule een weg naar hem genoemd. In Sint Johannesga is voor hem een gedenkteken opgericht. Onderdak vond hij o.a. bij Johannes Kuipers, Jelte Bos en Broer Akkerman, plaatselijk commandant bij de illegaliteit.

L.J.B.

-0-0-0-0-0-

VAN DE AFDELINGEN

Zoals we reeds in het Aprilnummer aankondigden, organiseren de afdelingen Amsterdam, Den Haag en Rotterdam op Zaterdag 10 juni a.s. een bustocht naar Gent op uitnodiging van de Vrienden van Tsjechoslowakije vzw. Onze Vlaamse vrienden zullen de V.V.N.T.'ers een interessant programma aanbieden.

De kosten bedragen f 25,-- voor V.V.N.T.-leden en f 30,-- voor introducés. Er zijn nog plaatsen beschikbaar. Draal niet langer en meldt u snel telefonisch aan bij L. Thio op nummer 020 - 79 14 23.

De Gildehuizen aan de Graslei te Gent

Het is al weer twee jaar geleden, dat we volledige gegevens plus prijslijst in de ledenbrief publiceerden.

Er hebben zich inmiddels wat wijzigingen voorgedaan, zowel in de mogelijkheden als in de prijzen. In deze ledenbrief de laatste gegevens van de bekendste kuur-badplaatsen, met links de indicatiegroepen.

Op de volgende pagina een opgaaf van kuuroorden in de genoemde badplaatsen.

Indicatie-groepen	Darkov - Karviná	Františkovy Lázně	Jáchymov	Janské Lázně	Jeseník	Karlovy Vary	Luháčovice	Mariánské Lázně	Poděbrady	Teplice	Teplice nad Bečvou	Třebon	Lipová
Hart- en bloedvaten	x							x*	o	x*			
Spijsverteringsorganen					x*	o							
Suikerziekte					x*	x							x
Vetzucht					x		x	*					x
Jicht		x					x						
Ademhalingsorganen				*	x		x*	x					
Zenuwen	x	o	x*				o	o*					
Gewrichten	x	x	x	x*		o	o	x				x	
Nieren en blaas							x*						
Vrouwenziekten		x*											
Huidziekten													x
Geriatricuur		x	x			x	x	x	x			x	
Akupunktur	x	x	x	x		x	x	x	x			x	
Zuurstof-therapie		x				x							

x Alle behandelingen o Enige behandelingen * Kinderkuren

De onder de dikke lijn genoemde behandelingen zijn in het algemeen niet in de kuurprijzen begrepen.

Voor u, uw familie, vrienden en zakenrelaties:

COMFORTABEL - SNEL - VOORDELIG

iedere dinsdag en zaterdag

naar P R A A G met C S A

- * met ČSA via Praag naar verschillende bestemmingen over de hele wereld
- * vanuit Praag diverse binnenlandse vluchten van ČSA
- * met ČSA snel transport van uw vracht door de lucht

Nadere inlichtingen:

Leidsestraat 4, 1017 PA AMSTERDAM
Tel. 020 - 224888 of 224889

ZIMMERSTRUKTUR		Einbettzimmer										Zweibettzimmer									
		I.A.		I.		II.		I.A.		I.		II.									
		BWC	DWC	BWC	DWC	BWC	DWC	BWC	DWC	BWC	DWC	BWC	DWC	BWC	DWC	BWC	DWC	BWC	DWC	BWC	DWC
		APP	B	WC	D	WC	D	APP	B	WC	D	APP	B	WC	D	APP	B	WC	D	APP	B
HEILBAD																					
KURHAUS																					
Preisgruppe 1																					
FRANTIŠKOVY LAZNĚ	Imperial	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Preisgruppe 2																					
KARLOVY VARY	Richmond	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Svycarský dvůr	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Sanssouci	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Thermal	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
FRANTIŠKOVY LAZNĚ	Pavlik	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
JACHYMOV	Akademik Běnounek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
TEPLICE V ČECHÁCH	Fučík	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
KARVINA	Rehabilitační ústav	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Preisgruppe 3																					
KARLOVY VARY	Krivaň	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Dimitrov I.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Dimitrov II.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
MARIANSKE LAZNĚ	Rudá hvězda	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kavkaz	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Vítězný únor	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
FRANTIŠKOVY LAZNĚ	Labe	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Tři lilie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Flora	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
JACHYMOV	Radium-Palace	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
TEPLICE V ČECHÁCH	Cisárské lázně	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kamenné lázně	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
TREBON	Aurora	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
PODEBRADY	Libenský	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Mír	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LUHAČOVICE	Smetana	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
JEŠENÍK	Priessnitz	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
TEPLICE N. BEČVOU	Janáček	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Preisgruppe 4																					
KARLOVY VARY	Krivaň (Depend), Astoria	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Jessenius	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Nejedlý	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Rozkvět	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Volgograd	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Trocnov	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
MARIANSKE LAZNĚ	Svojsoda	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
TREBON	9. květen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LUHAČOVICE	Společenský dům	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Společenský dům — Dep. Rodina	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Palace Sanatorium	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Palace — Dep. Kavkaz	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LIPOVA LAZNĚ	Terezinka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
JANSKE LAZNĚ	Lazenský dům	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Evropa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

BWC = bad en WC op de kamer
 DWC = douche en WC op de kamer
 APP = appartement
 B = wel bad maar geen WC op de kamer
 WC = wel WC, maar bad op de gang
 D = wel douche, maar geen WC op de kamer

(Prijslijst z.o.z.)

-0-0-0-0-0-0-

DRS. R. KOOIJMAN

Vertalingen TSJECHISCH

RUSSISCH

SLOWAAKS

Olympiadeplein 113 2807 BG Gouda

Telefoon : 01820 - 19 7 13
('s avonds van 19.00 - 20.00 h)

Zoals u bemerkt, zijn de prijzen in DM. In elke prijsgroep de prijzen per persoon voor een eenpersoonskamer (Einbettzimmer) en voor een tweepersoonskamer (Zweibettzimmer), waarin dan ook door twee personen gelogeerd wordt.

Prijzen zijn ook afhankelijk van het seizoen.

Hauptsaison : van 1 mei tot en met 30 september

Aussersaison : van 1 maart tot en met 30 april en

van 1 oktober tot en met 14 november

Wintersaison : van 15 november tot en met 28 februari (uitgezonderd Kerst- en Nieuwjaarspauze).

De begeleidende persoon, die dan niet kuurt, betaalt minder. Kuurt men allebei, dan is de prijs 2 x de kuurprijs (Kuraufenthalt).

		PREISGRUPPE 1 IN: DM						PREISGRUPPE 2 IN: DM						PREISGRUPPE 3 IN: DM						PREISGRUPPE 4 IN: DM					
		EINBETTZIMMER			ZWEIBETTZIMMER			EINBETTZIMMER			ZWEIBETTZIMMER			EINBETTZIMMER			ZWEIBETTZIMMER			EINBETTZIMMER			ZWEIBETTZIMMER		
		I.A	I	II	I.A	I	II	I.A	I	II	I.A	I	II	I.A	I	II	I.A	I	II	I.A	I	II	I.A	I	II
HAUPTSAISON	BWC	Kuraufenthalt			Kuraufenthalt			Kuraufenthalt			Kuraufenthalt			Kuraufenthalt			Kuraufenthalt			Kuraufenthalt			Kuraufenthalt		
	B	138 —	120.50		119 —	104 —		126.50	110.50	97.50	107 —	94 —	83.5	120 —	106 —	93.50	101 —	89.50	79.50	99.50	87 —		83 —	72.50	
	DWC							121.50	106.50	94 —	102 —		79.50	115 —	103.50	91.50	96 —	85.50	75.50	95.50	83 —		79 —	69 —	
	D																		73.50		80.50			66.50	
	WC	109 —												94.50	84 —		78 —	69.50		77 —			62.50		
	—			94.50			80.50		97 —	85.50		80.50	71.50		92.50	81.50		76 —	67.50		74.50			60.50	
HAUPTSAISON	BWC	Begleitperson						Begleitperson						Begleitperson						Begleitperson					
	B				98.50	85.50					89 —	78 —	69 —				84 —	74 —	66 —				69 —	60.50	
	DWC																		63.50						
	D										84 —		65.50				79 —	70 —	62.50				65 —	57 —	
	WC																		80 —					54.50	
	—						64.50					64.50	57 —						63 —	56 —				50.50	
HAUPTSAISON	BWC	Kuraufenthalt						Kuraufenthalt						Kuraufenthalt						Kuraufenthalt					
	B	117.50	102.50		101 —	88 —		107.50	94 —	83 —	91 —	80 —	71 —	102 —	90 —	79.50	85.50	76 —	67.50	84.50	74 —		70.50	61.50	
	DWC							103 —	90.50	80 —	87 —		67.50	98 —	88 —	78 —			65.50						
	D														86.50		81.50	72.50	64.50	81.50	70.50		67.50	58.50	
	WC	93 —												80.50	71.50			66.50	59 —		65.50			53.50	
	—			80.50			69.50		82.50	72.50		68.50	60.50		78.50	69.50			64.50	57 —		63.50			51.50
HAUPTSAISON	BWC	Begleitperson						Begleitperson						Begleitperson						Begleitperson					
	B				83.50	73 —					75.50	66 —	59 —				71.50	63 —	56 —				59 —	51.50	
	DWC																		54.50						
	D										71.50		56 —				67 —	60 —	53 —				55.50	48.50	
	WC																		51 —					46.50	
	—						54.50					54.50	48.50						53.50	48 —		43 —			41.50
WINTERSAISON	BWC	Kuraufenthalt						Kuraufenthalt						Kuraufenthalt						Kuraufenthalt					
	B	104 —	90.50		89.50	78 —		95 —	83 —	73.50	80.50	70.50	62.50	90 —	79.50	70.50	75.50	67 —	60 —	75 —	65 —		62.50	54.50	
	DWC							91 —	80 —	70.50	76.50		60 —	88.50	76.50		72 —	64 —	57 —	71.50	62.50		59.50	51.50	
	D																		55 —		60.50			50 —	
	WC	62 —												71 —	63 —			58.50	52 —		58 —			47 —	
	—			71 —			60.50		73 —	64 —		60.50	53.5		69.50	61 —			57 —	50.50		56 —			45.50
WINTERSAISON	BWC	Begleitperson						Begleitperson						Begleitperson						Begleitperson					
	B				74 —	64.50					66.50	58.50	52 —				63 —	56 —	49.50				52 —	45.50	
	DWC																		48 —						
	D										63 —		49.50				59 —	53 —	47 —				49 —	43 —	
	WC																		45 —					41 —	
	—						48.50					48.50	43 —						47.50	42 —		36 —			36.50

VAN EN OVER TSJECHOSLOWAKIJE

Reistips

Voor een toeristisch bezoek aan Tsjechoslowakije zijn de volgende papieren vereist:

- * een geldig paspoort, dat bij aanvraag van een visum nog tenminste 5 maanden geldig moet zijn;
- * een visum voor personen vanaf 15 jaar.

Graag hadden we vermeld hoe het met de visa voor kinderen zit, maar dat is niet zo eenvoudig daar sinds 1 april 1988 kinderen vanaf 12 jaar een eigen paspoort moeten hebben.

In de van de Ambassade ontvangen gegevens wordt geen leeftijd genoemd. In "Leben" van maart j.l. zegt Dr. jur. Josef Houžvicka, van het Ministerie voor buitenlandse aangelegenheden echter, dat kinderen tot 15 jaar geen visumkosten behoeven te betalen. Dit zou dan betekenen, dat zij een gratis visum zouden krijgen.

Tot 1 april 1988 konden kinderen tot 16 jaar in het paspoort van een der ouders worden bijgeschreven. Dit blijft geldig tot het kind 16 jaar wordt en de pas geldig is.

De Ambassade kan dus met 3 soorten te maken krijgen:

- a. kinderen, bijgeschreven in pas van één der ouders, nog geen 15 jaar
- b. kinderen met eigen pas
- c. kinderen in pas van één der ouders maar wel 15 jaar oud.

a. en b. geven geen moeilijkheden, maar hoe het met c. zit, is dus niet duidelijk. Wij zullen hierover nog contact opnemen met de consulaire afdeling van de ambassade.

De wisselplicht (nieuw)

Deze geldt alleen voor volwassenen, daar kinderen tot 18 jaar vrijgesteld zijn van de wisselplicht. Deze bedraagt 30 DM of de tegenwaarde hiervan (+ f 33,--) per persoon per dag.

Een uitzondering daarvan geldt voor reizigers die een officiële Tsjechoslowaakse uitnodiging hebben met een verklaring dat alle verblijfkosten voor hen zullen worden betaald door de Tsjechoslowaakse gastgevers.

Dit is veelal het geval bij uitwisseling van muziek- of sportgroepen en steden met een stedenband.

Bij groepsreizen, zoals onder andere bij de V.V.N.T.-reizen, vervalt eveneens de wisselplicht, omdat de hotelakkommodatie hier dan reeds is betaald.

In onze vorige ledenbrief vermeldde we reeds, dat visa aan enige grensposten voldaan kan worden en de kosten daarvan Kčs 300 zijn. Zo staat het ook in "Leben" van Maart.

In de gegevens van de Ambassade staat vermeld, dat de kosten DM 59 (+ f 68,--) per visum bedragen. Aanvragen hiër is dus veel voordeliger (f 27,50).

De ambassade, Parkweg 1 te Den Haag is elke dag - uitgezonderd zaterdag en zondag - geopend van 9 tot 12 uur. Visumformulieren zijn eveneens verkrijgbaar bij de ANWB, die desgewenst bemiddelt.

Het formulier moet in 4-voud ingevuld worden en voorzien van 2 pasfoto's, die daarop gelijmd moeten worden, dus niet met nietjes. Kontant betalen. Giro-betaalformulieren worden niet aangenomen.

Indien u gasten uit Tsjechoslowakije wilt uitnodigen

In principe geldt ook hier, dat reis- en verblijfkosten voor uw rekening komen. Dit "bewijst" u door geld over te maken naar de aangewezen bank in de C.S.S.R. of naar de Státní banka Československá, Praha 1, Na Příkopě 28 of Československá obchodní banka, Praha 1, Na Příkopě 14 of Zivnostenská banka, Praha 1, Na Příkopě 20.

Bij de transactie moet uitdrukkelijk worden vermeld dat het om een schenking gaat ten behoeve van een privé-reis naar Nederland, met volledige naam en adres van de ontvanger(s) van de schenking. De schenking is strikt persoonlijk.

Het minimumbedrag is US \$ 10,- per persoon per verblijfsdag; voor kinderen t/m 12 jaar US \$ 5,-.

De bank zal de begunstigde na ontvangst van het geld een bewijs daarvan verstrekken, waarop deze zijn vergunning bij de Tsjechoslowaakse autoriteiten e.d. kan aanvragen.

Indien een en ander door omstandigheden niet door zou gaan dan wordt het bedrag teruggestort naar de opdrachtgever.

Over geld in het algemeen

Ook "plastic" geld is grotendeels geldig in de C.S.S.R., dat wil zeggen, u kunt bij banken en grotere hotels betalen met uw creditcard van American Express of Diners Club (international) en Eurocards (o.a. Access en Master Card), eveneens met de ANWB-Credit Card.

Ook met Eurocheques, maar **niet** met girobetaalformulieren.

L.J. v.d. Burg.

reparatie, en inbedrijfstellen
van metaalbewerkingsmachines

Onze V.V.N.T.-zomerreis

De excursies

In de vorige ledenbrief schreven we over Kutna Hora, één der excursiedoelen van onze zomerreis. Een vakantie in Tsjechoslowakije is niet compleet, wanneer geen bezoek gebracht wordt aan Praag, de gouden stad aan de Moldau.

Dat gouden stad is een der loftuitingen, die Praag in de loop der eeuwen ten deel is gevallen, "Stad van de honderd torens" een andere. Het is ondoenlijk de ruim 60 bezienswaardigheden te beschrijven. Praag is niet in woorden te vangen. In Bouw & Beheer, vakblad voor nieuwbouw, onderhoud en renovatie, troffen we echter een treffende inleiding aan naar aanleiding van een uitgebreid artikel "Hoe de gouden stad haar woningvoorraad verbetert".

Praag, de duizendjarige 'Gouden Stad' met de honderd torens, in het hart van Europa, werd door Goethe eens de mooiste stenen kroon van de wereld genoemd. Hij was niet de enige genius uit de wereldgeschiedenis die royaal was met zijn lof over Praag: Ludwig van Beethoven, Chateaubriand, Albert Einstein, Frans Kafka en anderen vormen het illustere gezelschap waarin hij zich bevindt.

De toevoegsels 'Gouden' en 'Hart van Europa' werden terecht gebruikt voor deze stad - als men in aanmerking neemt, dat sinds de zesde eeuw van onze jaartelling op de plaats waar Praag zich thans bevindt, vele historische gebeurtenissen hebben plaats gevonden. Cultuur-historische tijdperken lieten een nalatenschap achter van kostbare monumenten in de vorm van gebouwen. En deze worden thans (gelukkig) met de nodige respect en zorg door de huidige bewindhebbers behandeld. Ook waar het woningen betreft.

Ter oriëntering: De Moldau verdeelt de stad in twee helften. Op de rechteroever vinden we Nové Město (de nieuwe stad) en Staré Město (oude stad) en op de andere oever Malá Strana met het eiland Kampa en het Hradčany, het burchtcomplex.

De beide oevers worden met elkaar verbonden door een 15-tal bruggen, waarvan de Karelsbrug (Karlův Most) de oudste en tevens beroemdste is. Tussen de nieuwe stad en de oude stad vormen het Wenzelplein (Václavské náměstí) en de winkelstraten Na Příkopě en Národní třída, waar onder meer de "Laterna Magika" te vinden is, een druk bezocht centrum.

In de oude stad vinden we een ander veel bezocht centrum, namelijk het plein Staroměstské náměstí, waaraan het oude raadhuis met het beroemde astronomische uurwerk "Orloj" ligt.

Op de linkeroever vinden we in het burchtcomplex onder meer de St. Vituskathedraal (Katedrála svatého Víta) en het beroemde gouden straatje, ook wel Alchimistenstraatje genoemd.

In volgende ledenbrieven komen we weer op de excursies van onze fantastische zomerreis terug.

L.J. v.d. Burg.

De oudste burcht van Praag:
Vysehrad

-0-0-0-0-0-0-

In het centrum van de stad Praag, tussen de straten "V Kotečích" en "Havelská" bevindt zich het geheel gerenoveerde huis "U Hlavů".

De Internationale Vriendschapsdag

Op 22 April vond in het Rijksmuseum voor Volkenkunde de Leiden de internationale vriendschapsdag plaats.

Vrijwel alle bij de Federatie aangesloten verenigingen presenteerden zich op een of andere wijze. De V.V.N.T. was er ook en "bemande" een kraam.

Er werd muziek gemaakt, gedanst en gezongen, gegeten en gedronken. Tot ieders vreugde werd deze manifestatie druk bezocht. Zo mochten wij leden uit Leiden, Amsterdam, Den Haag en Rotterdam begroeten, maar ook uit bijv. Delft, Breda, Amersfoort en Lelystad.

Er was van alles te beleven, muziek, dans en klederdrachten uit verre (o.a. India, El Salvador) en minder verre landen, evenals demonstraties van handvaardigheid, o.a. schilderen.

Kortom, het was een fijne dag die vele belangstellenden trok.

H.G. v.d. Burg-Meijer.

Genootschap voor Tsjechische Muziek

aangesloten bij de Vereniging Vrienden Nederland-Tsjechoslowakije.

Oorlogsslachtoffers in de Tsjechische muziek (3)

Jaroslav Ježek (1906-1942)

Welke muziek van deze componist op de show in Bel Air (zie ledenbrief Februari jl.) heeft geklonken, is niet vermeld, maar ik heb wel een vermoeden: muziek van de populaire (in Tsjechoslowakije nog altijd zeer populaire) categorie. (Muziek van Jaroslav Ježek - Red.)

Deze componist was namelijk op drie terreinen werkzaam: 1) "klassiek" (in de gebruikelijke zin van het woord: concertmuziek) 2) populair 3) Jazz.

Tot de eerste categori behoren pianowerken, vioolconcert, vioolsonate, duo voor twee violen, orkestwerken waaronder balletmuziek, liederen voor solo en voor koor, een strijkkwartet, een blaaskwintet.

Tot de tweede categori behoren enkele toneelmusieken, en vooral de vele songs die Ježek schreef voor de satirische "musicals" van het z.g. "Bevrijde Theater" (Osvobozené Divadlo), hetgeen bestond van 1928 tot 1938.

De stukken van dit theater - enkele bekende titels zijn "Julius Caesar", "De beul en zijn nar", "De ezel en zijn schaduw", "Hemel op aarde", "Robin de rover", "De wereld achter tralies" (de eerste drie genoemde verschenen bij Artia in Duitse vertaling onder de titel "Drei Satirische Musicals") - hadden een sterk antifascistisch karakter, zodat dit theater in 1938 zijn activiteiten moest staken. Ježek en de tekstschrĳvers Voskovec en Werich (vaak afgekort met V+W aangeduid) emigreerden naar Amerika.

Wat de derde categorie betreft, de echte jazzstukken, deze zijn niet zo talrijk - één is er op genomen op de plaat "Jazz in Tsjechoslowakije 1961", het Dixieland-stuk "Fullhand" (Supraphon DV 10106), een uitvoering van hetzelfde werk is te horen in een historische opname uit 1934 op de plaat: "Jaroslav Ježek en het bevrijde theater" (Historisch Archief 1013.3371/2), het stuk werd overigens later als inleiding tot "De beul en zijn nar" gebruikt.

Zo zijn de verbanden tussen "populair" en "jazz" talrijk.

Verbanden tussen "klassiek" en "jazz" zijn zeer interessant; in de eerste plaats noemen we hier het pianoconcert waarvan de orkestbezetting een soort uitgebreid jazz-orkest is; en het laatste deel, de Charleston "Oh Girls", uit de "Kleine suite" voor piano solo. Maar ook in de andere "klassieke" stukken heeft het ritmische element een belangrijke functie, evenals in menig werk van Martinů uit de twintiger en dertiger jaren.

Toen de componist in 1939 in Amerika arriveerde, werd hij door de overige Tsjechische vluchtelingen warm opgenomen; gaarne hoorden zij hem spelen. Maar desondanks werd hij ziek van heimwee, en stierf in 1942, nadat hij als laatste werk nog een indrukwekkende pianosonate had geschreven.

Wie zijn "klassieke" werk wil leren kennen, kan ik aanbevelen de platenalbum "Jaroslav Jeřek" Panton 81-0785-1916 (6 platen, voor wie dat te duur vindt zijn wellicht nog enkele losse platen te krijgen, ook in combinatie met werk van Martinů).

Jeřek leert men goed kennen aan de boven reeds genoemde plaat en de twee dubbel-LP's "To bylo osvobozené divadlo" (supraphon 1018 7141-42 en 1018 4831-32). De titel betekent "Dit was het bevrijde theater" (historische opnamen).

Hans Wallin.

====*==*

Een avond over en met muziek

Slechts een klein publiek was op dinsdag 18 april aanwezig bij de lezing door Hans Wallin over de componist Josef Suk.

Het aprilnummer van de ledenbrief, waarin deze avond was aangekondigd, kwam helaas te laat bij u in de brievenbus, een week later dan door de redactie was gepland.

Het was een interessante en fijne avond. Door de toelichting, achtergronden en uitleg van een en ander, gaat men de inhoud van de muziek beter begrijpen en waarderen. Her sprookje van Raduz en Mahulena bijvoorbeeld, gaat dan leven.

Hans Wallin is bereid deze en ook andere lezingen bij u - elders in het land - te verzorgen. Tel. 070-278706.

Van harte aanbevolen!

H.G.v.d. Burg.

====*==*

FILATELIE

Op 20 april is ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum van de Pioniersorganisatie een postzegel uitgegeven met de waarde van 50 heller.

Het ontwerp is van Jaroslav Chadima, Bedřich Housa is de graveur.

Ook hiervan is een eerstedag-enveloppe uitgebracht; het motief van de postzegel is op de envelop afgedrukt.

Joop Nieboer.

Lena Burghout-Spietricková

beëdigd vertaalster tsjechisch

☎ 020 - 32 82 65

het hoogt 536
1025 hp amsterdam

ONZE BOEKENPLANK

Bohumil Hrabal:
Al te luide eenzaamheid

De titel van het boek is de term die door Hařta, de hoofdpersoon in het verhaal, wordt gebruikt om de donkere, smerige kelder aan te duiden waarin hij in zijn eentje bij de herrie van zijn pletpers balen maakt van oud papier. Al vijf en dertig jaar vernietigt hij boeken, maar anderzijds zoekt hij tussen de rommel naar mooie exemplaren, die hij mee naar huis neemt en waaraan hij zijn grote ontwikkeling te danken heeft. In zijn woninkje staan zo veel boeken dat hij voortdurend denkt letterlijk bedolven te raken onder de tonnen wegende vracht.

Karakteristiek voor het verhaal zijn dan ook de twee uitersten waarin Hařta leeft: de armoede en de smeerbeel tegenover het filosofische, esthetische en zijn grote kennis van de literatuur, de historie en de maatschappij. Konsekvent wordt dan ook iedere gebeurtenis geïllustreerd met beelden uit de literatuur of de filosofie en daarnaast allerlei platvloerse zaken uit het veelbewogen leven van Hařta of uit zijn leefomgeving, de stad Praag.

Het best is dat te vernemen uit bijgaand citaat (blz. 48 en 49).

Hrabal werd in 1914 in Brno geboren. Voor hij echt schrijver werd (na 1960), had hij allerlei baantjes, o.a. als verwerker van oud papier. Vele karakteristieke types die hij daar ontmoette, familieleden en vrienden komen in zijn verhalen voor. Zijn boeken komen na een lang proces van schrijven, herschrijven, samenvoegen en opzettelijk vervormen tot stand. Het zware werk in o.a. een ijzergieterij compenseerde hij door steeds interessant leeswerk bij zich te hebben (o.a. Loj Tse, Ungaretti, enz.) en daarin te lezen als het werk dat toeliet. Na een zwaar bedrijfsongeval werd hij arbeidsongeschikt en ging schrijven.

Deze informatie over Hrabal komt uit het Tijdschrift voor Slavische Literatuur (no. 4), waarin meer informatie over de schrijver en zijn werk te vinden is. (Voor een abonnement: TSL, Spuistraat 210, 1012 VT AMSTERDAM; 020-5253081).

Al te luide eenzaamheid werd vertaald door Kees Mercks (ondergrondse uitgave uit 1979). Oorspronkelijke titel: Přiliš hlučná samota. Uitgegeven door Bert Bakker (1988). ISBN 9035105532. Prijs f 24,90.

En zo gaat alles wat ik op deze wereld heb bekeken, tegelijk voorwaarts en keert alles tegelijk achterwaarts weer terug, zoals bij de blaasbalg in de smidse, zoals op bevel van de groene en rode knop van mijn pletpers, zo springt alles weer terug in zijn tegendeel en alleen zo gaat er niets ter wereld kreupel en pers ik al vijfendertig jaar lang mijn balen oud papier en voor dit werk van mij zou je niet alleen een universitaire scholing gehad moeten hebben of een klassiek gymnasium, maar ook een theologisch seminarie. Zo komt in mijn beroep een spiraal overeen met een cirkel en valt progressus ad futurum samen met regressus ad originem en ik ervaar dat alles bovendien nog aan den lijve en tegen mijn wil ontwikkelt en ongelukkigerwijs gelukkig kwam ik op de gedachte dat progressus ad originem overeenkomt met regressus ad futurum. Daar heb ik nou plezier in, zoals een andere burgerman bij het avondeten met smaak het Praags Avondblad zit te lezen. Gisteren hebben we mijn oom begraven, die troubadour die mij de weg gewezen heeft door in zijn tuintje in Chabry zijn seinhuisje neer te zetten en tussen de bomen door zijn rails te leggen om daar met zijn vrienden zijn sikje van het merk Koppel & Ohrenstein te repareren en 's zaterdags en 's zondags met drie lorries rond te rijden en 's middags kinderen te vervoeren en 's avonds zichzelf, waarbij bier werd gedronken uit van die grote kroezen. Gisteren hebben we mijn oom begraven, daar in zijn seinhuisje was hij door een beroerte getroffen, het was zomervakantie en zijn vrienden waren naar de bossen en het water getrokken en zo was er niemand in die hittegolf in juli aanwezig en heeft oom daar vijftien dagen lang dood op de vloer van het seinhuisje gelegen voordat de machinist hem onder de vliegen en madden aantrof, ooms lichaam was als camembert over het linoleum uitgelopen. Toen de mannen van de begrafenisonderneming waren gekomen, namen ze alleen datgene van oom mee wat er in zijn kleren bleef hangen en daarna kwamen ze op een drafje naar mij toe en ik, gewend daaraan in mijn kelder, ik moest met een schop en daarna met een troffel de aan de vloer vastgekoekte resten van het linoleum schrapen, ik kreeg van hen een fles rum en heb toen zwijgzaam en vol aandacht al het lichamelijke wat er van oom restte, van het zeil geschrapt, het meeste werk had ik aan zijn rossige haardos die zo zat vastgeplakt als een egel die op een snelweg door een vrachtwagen was overreden, ik moest er met een beitel tegenaan en toen ik klaar was, heb ik de restjes in de kleren van mijn oom, die al in de kist lag, teruggestopt, ik zette zijn stationspet, die nog in het seinhuisje hing, op zijn hoofd en gaf hem een Immanuel Kant mee en sloeg die prachtige tekst, die mij altijd zo ontroerde, op en heb hem die in zijn vingers geduwd... Twee dingen vervullen mijn gemoed met steeds nieuwe en groeiende bewondering... de sterrenhemel boven mij en de morele wet binnen in mij... Daarna bedacht ik me echter en al bladerend zocht ik nog prachtiger zinnen op van de jonge Kant... Wanneer het trillende licht van een zomernacht vol trillende sterren is en het volle maan is, dan word ik allengs in een hoge staat van gevoeligheid gebracht, een die vervuld is van vriendschap en verachting voor de wereld en de eeuwigheid...

====*==*==*

Meer over Bohumil Hrabal, die in Maart 75 jaar werd, in het Maartnummer van "Life" en "Leben", respectievelijk "Broken trees in the Forest" en "Windbruch im Wald" uit de bundel "sneeuwklodjesfeest".

L.J. v.d. Burg.

Zoals reeds aangekondigd bij "Van de redactie", volgt hier de eerste aflevering van cursussen en literatuur, ons toegezonden door **Guido Schöpping**, Nieuwe Fellenoord 42, 5612 KD Eindhoven.

0 Čeština

Iedereen die al eens in Tsjechoslowakije is geweest zal ooit de behoefte hebben gevoeld Tsjechisch of Slowaaks te kunnen spreken. Zo was het in ieder geval mij overgekomen. Deze talen hebben echter nauwelijks enige verwantschap met de ons bekende talen zoals Nederlands, Engels, Duits en Frans. Wie desondanks de moeilijke maar uiteindelijk dankbare taak op zich neemt Tsjechisch of Slowaaks te leren, stuit op twee problemen: hoe kom ik aan studiemateriaal en hoe kan ik die taal bijhouden?

Ik ben zelf erg benieuwd hoe anderen dit aangepakt hebben en van welk materiaal ze gebruik gemaakt hebben. Ik beperk me tot de Tsjechische taal, omdat ik daar ook mijn kennissen heb. Hieronder beschrijf ik welk materiaal ik tegengekomen ben.

Dankzij de universiteit waar ik studeer (TUE) kan ik gemakkelijk aan lesmateriaal komen. Er is daar een talenpracticum aanwezig waar je gebruik kunt maken van cassettes met oefeningen. Zodoende was het eerste probleem voorlopig uit de wereld. Op de TUE waren drie cursussen met geluidsoefeningen: een Nederlandstalige, een Duitstalige en een Engelstalige cursus. (aan het eind vermeld ik verdere gegevens van boeken en waar ze zoal te koop zijn).

1. Wir lernen Tschechisch sprechen

Het tempo is in vergelijking met de Nederlandstalige cursus behoorlijk hoog. Er zijn zeven lessen met bij elke les een dialoog. In Duitsland vond ik nog een andere cursus met drie geluidsplaten:

2. Taschenlehrbuch Tschechisch

Deze cursus behandelt de hele grammatica met allerlei voorbeelden. Achterin staat een samenvatting van de grammatica. Hiernaast trof ik een aantal leerboeken zonder geluidscassettes aan:

3. Langenscheidts praktisches Lehrbuch Tschechisch

Hierin wordt tijdens elke les een nieuw stuk grammatica behandeld en in oefeningen uitgewerkt. Met name het verschil tussen perfectieve en imperfectieve werkwoorden wordt uitvoerig uit de doeken gedaan (het verschil is essentieel voor het Tsjechisch).

4. Mluvime česky 1,2,3 (drie delen)

De lessen zijn hier verrijkt met allerlei materiaal uit Tsjechoslowakije (bv treinschema's, kaart van de CSSR) en wetenswaardigheden.

Bovendien worden door middel van figuren verbanden aangetoond tussen woorden. Bij dit trio hoort ook nog een woordenschat:

5. Lernwortschatz Tschechisch der Lehrbuchreihe Mluvime česky

en een overzicht van de grammatica:

6. Kurze tschechische Sprachlehrer

Dan zijn er een aantal leerboeken waarmee ik geen ervaring heb:

7. Čeština pro cizince, Czech for English speaking students

8. Colloquial czech, an easy course for beginners

9. Czech, Teach yourself books

Zoals je ziet zijn er geen Nederlandstalige leerboeken, vandaar dat ik hier de Engelse en Duitstalige uitvoering noem. Persoonlijk vind ik het Duits prettiger, omdat het beter aansluit bij het Tsjechisch.

Voor reizen naar Tsjechoslowakije worden diverse boekjes uitgegeven met standaardzinnen en zinswendingen. Mijn ervaring is echter dat als ik iets daadwerkelijk nodig heb, het er niet in staat of het niet direct kan vinden. Daarentegen staat er wel in hoe je die zinnen moet uitspreken (althans min of meer). De boekjes vormen wel een welkome aanvulling als je de taal al enigszins beheerst.

10. Wat & Hoe Tsjechisch

Achterin staat een grote woordenlijst met veel voorkomende begrippen.

11. Sagen Sie es tschechisch

Hierin staan veel soorten zinnen en uitdrukkingen met een uitvoerige beschrijving van de uitspraak, klemtoon in de woorden en in de zinnen.

12. Enzyklopädie-Reisesprachführer Deutsch Tschechisch

Waar zijn deze boeken zoal te koop?

1. **Wir lernen Tschechisch sprechen**, R. Fischer. Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie, 1964 (vermoedelijk niet meer te koop)

2. **Taschenlehrbuch Tschechisch**, H. Liste. Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie, 1983 (Pegasus, Amsterdam; Herder, Köln)

3. **Langenscheidts praktisches Lehrbuch Tschechisch**, Schlüssel zu den Übungen. Langenscheidt, 1971 (Herder, Köln)

4. **Mluvfme česky 1,2,3**, J. Bauernöppel en H. Fritsch. Berlin: Volkseigener Verlag, 1985
(Pegasus, Amsterdam)
5. **Lernwortschatz Tschechisch der Lehrbuchreihe Mluvfme česky**, J. Bauernöppel. Berlin: Volkseigener Verlag, 1983
(Pegasus, Amsterdam)
6. **Kurze tschechische Sprachlehrer**, J. Bauernöppel en H. Fritsch. Berlin: Volkseigener Verlag, 1986
(Pegasus, Amsterdam)
7. **Ceština pro cizince, Czech for English speaking students**, M. Sára, A. Bytel, J. Sarová. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1970
(Palackého, Praha)
8. **Colloquial czech, an easy course for beginners**, J. Schwarz. Roufledge & Kegan Paul, 1971
9. **Czech, Teach yourself books**, W.R. Lee en Z. Lee. London: The English Universities Press Ltd
(in Nederland: diverse boekhandels)
10. **Wat & Hoe Tsjechisch**, Utrecht/Amsterdam; Kosmos Taalgids, 1987
(In Nederland: diverse boekhandels)
11. **Sagen Sie es tschechisch**, A. Krušina, M. Tscheková, E. Možíčková. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1972
(Pegasus, Amsterdam; Palackého, Praha)
12. **Enzyklopädie - Reisesprachführer Deutsch-Tschechisch**, J. Brezina. Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie, 1986
(Pegasus, Amsterdam)

Deze reeks zullen wij in volgende leden-brieven voortzetten - Red.

SPORT

Zoals beloofd, vervolgen we de Tatra-geschiedenis, ons toegezonden door E. Beekman uit Abbenes. We eindigden het vorige artikel met de T 77a uit 1934.

Vrijwel gelijk met de T 87 werd er een kleinere wagen ontwikkeld, de T 97, geheel volgens de lijn van de T 87. De motor was ditmaal een vier-cilinder boxer met een inhoud van 1749cc en een vermogen van 40pk, natuurlijk ook luchtgekoeld.

De fabriek had hoge verwachtingen van de wagen. Hij had alle kenmerken van een T 87, nu echter in de populaire prijsklasse en er was inderdaad veel belangstelling voor, zeer tot ongenoegen van de Duitse automobiël-industrie. Toen de Duitsers dan ook in 1938 Tsjechoslowakije grotendeels bezetten, lieten ze de produktie van de T 97 onmiddellijk stoppen. Tot dat moment waren er ruim 500 gebouwd. Het prototype had geen rugvin in tegenstelling tot de serie-uitvoering.

De T 87 mocht wel doorgebouwd worden, waarschijnlijk op voorspraak van een aantal prominente figuren in de Duitse leiding waaronder Dr. Todt (van de "organisatie Todt") die zelf Tatra 87 reed en betoogde dat dat de ideale Autobahn-wagen was. De Tatra 87 is zelfs een van de weinige personenauto's die de gehele oorlog door gebouwd werd.

Toen de oorlog afgelopen was, werd vrijwel zonder onderbreking doorgegaan met de T 87 in ongewijzigde vorm tot en met 1947. Voor het modeljaar 1948 werd de voorzijde van de wagen gemoderniseerd waarna de wagen tot en met 1950 in produktie bleef.

Kort na het beëindigen van de oorlog kwamen de kopstukken van de Tsjechoslowaakse auto-industrie bijeen om een soort nationaal plan voor de automobiëlbouw op te zetten. Op dat moment waren er de volgende autofabrieken in Tsjechoslowakije: Aero, Jawa, Praga, Skoda en Tatra. Er werd besloten dat er buiten de representatieve klasse, die door de T 87 werd bediend, drie typen personenauto's gebouwd zouden worden n.l. kleine wagens (rond 600cc), kleinere middenklassers (1100cc) en grotere middenklassers (2000cc). Jawa, Praga en Aero stopten met personenauto's. Voor de kleine wagen werd een Jawa-ontwerp genomen, de Minor, die echter bij de vliegtuigfabriek Letov en de vliegtuigmotorenfabriek Walter gebouwd werd en Aero Minor II genoemd werd.

De kleine middenklasser werd de Skoda 1101 en de grote middenklasser werd een nieuwe Tatra. Tatra moest hierdoor wel z'n populaire T 57-serie stoppen die tot 1948 door gebouwd werd, maar toen definitief plaats moets maken voor de Skoda 1101.

(wordt vervolgd)

POTTENKIJKEN

Luxe flensjes

Benodigd voor het deeg: 250 gr. bloem, 3 eieren, $\frac{1}{2}$ l. melk, zout en vet; voor de vulling: 500 gr. kwark, 1 ei, 4 eetlepels suiker, 1 eetlepel rozijnen, geraspte citroenschil; voor de saus: $\frac{1}{3}$ l. melk, 1 eetlepel suiker.

Bereiding: maak een dun deeg van de gezouten melk, eieren en bloem en bak hiervan hele dunne flensjes. Stapel de gebakken flensjes, dek ze af en houd ze warm.

Maak van de kwark en de andere ingrediënten een crème-achtige vulling. Besmeer de flensjes hiermee, rol ze op en halveer ze. Schotel met boter besmeren, en de flensjes rechtop er in zetten. De zoete melk erover gieten en het geheel in de oven goudbruin bakken.

Het geheel met poedersuiker bestrooien.

Voorjaars-kruidentartaar

Benodigd: 4 eetl. tarwegries, 4-5 eetl. warme melk, 2 eetl. gesmolten boter, 1 theel. zout, 6 eetl. jonge brandnetelbladeren of gekookte spinazie.

Bereiding:

Giet de warme melk over de tarwegries, boter, zout, de eidooiers toevoegen en alles glad roeren. Voeg dan de geslonken, gesneden brandnetel of spinazie toe. Klop het eiwit stijf en roer dit vervolgens voorzichtig door het mengsel. Stort het geheel in een beboterde bakvorm en ongeveer 20 min. in de oven zetten. Serveer dit met een salade.

Eet smakelijk !

Helena Nieboer.

====*==*==*

OP DE VALREEP

In Roden (Dr.) wordt van 30 mei t/m 3 juni een Tsjechoslowaakse week gehouden: 30 mei braderie en op 3 juni optreden van muziekgezelschap Orient Express.

Nadere informatie bij de heer A. Visser, tel. 05908-16265.

H.A.J. SCHOUTEN & ZOON B.V.
TASMANSTRAAT 131-135 2518 VM DEN HAAG
TELEFOON 070-454202

IMPORTEUR VAN WERELDMERKEN BIER, WIJN
EN GEDISTILLEERD UIT FRANKRIJK, CYPRUS,
DUITSLAND, TSJECHOSLOWAKIJE EN HONGARIJE.

WIJ LEVEREN DOOR GEHEEL NEDERLAND, VRAAG NAAR DE MOGELIJKHEDEN
BIER, WIJN EN GEDISTILLEERD UIT TSJECHOSLOWAKIJE:

PILSNER URQUELL PILS en BUDWEISER BUDVAR PILS behorend tot de
hoogste kwaliteit pils ter wereld !

FRANKOVKA: Een donkere, robijnrode wijn met een vol bouquet.
KLASTORNÉ: Een zachte, volle diep-rode wijn met een harmonieus
en vol bouquet.

NITRIANSKE KNEZA: Een zachte, rode wijn met een klein zoetje.
RIZLING VLASSKY: Een heerlijk droge, witte wijn, gemaakt van de
Rieslingdruif.

RULANDSKÉ: Een zacht droge witte wijn met een mild aroma.

RYNSKY RIZLING: Een droge witte wijn met een heerlijk fruitige
geur, gemaakt van de Rieslingdruif.

TRAMIN: Een droge, witte wijn met een kruidige en volle smaak.
PEZINSKÉ ZAMOČKÉ: Witte wijn met een uitgesproken mild karakter.

SVATOPETERSKY RIZLING: Een zachte, witte wijn met een volle geur.
LIMBAŠSKY SILVÁN: Een zachte, witte wijn met een harmonische smaak.

NITRIANSKE KNEZA: Een witte wijn met het zoetgehalte van een
Spätlese, een mild aroma en een harmonische smaak.

MÉTHODE CHAMPENOISE:

HUBERT SUCHÉ (DROOG): Een frisse wijn met een langdurige fijne
moussering en een goede balans tussen zijn zuren.

HUBERT POLOSADKÉ (HALF-DROOG): Een lichtzoete witte wijn met
een langdurige fijne moussering.

HUBERT RUZOVÉ (ROSÉ): Een fruitige wijn met een prettig en aan-
genaam aroma en een langdurige fijne moussering.

HUBERT CERVENÉ (ROOD): Een lichtzoete wijn met een krachtig
karakter, een volle aromatische afdrank en een fijne moussering.

VINEA: Sprankelende niet-alcoholische drank, gemaakt van een
natuurlijke menging van diverse druiverassen.

JAN BECHER (BECHEROVKA): Een specialiteit uit Tsjechoslowakije
met een gewaagde kruidige smaak. Becherovka is een weldaad voor
de maag, het is zowel een geweldig aperitief als een geweldig
digestief, met andere woorden zeer spijsvertering bevorderend.